

Project Koolstoflandbouw via boslandbouw

Ervaringen als deelnemende landbouwer

Veerte Vekeman

Inspiratiedag

18.06.'24

Intro

- Overname in 2023
- 4° generatie ifv overgang naar 5° generatie
- Klassiek melkvee- en akkerbouwbedrijf in Vlaamse Ardennen
 - Areaal 65 ha (30 ha weiland / 35 ha akkerland)
 - 170 dieren (Holstein (melkvee) / English Longhorns (vleesvee))
- Bedoeling te evolueren naar natuurinclusief/agro-ecologisch bedrijf met aandacht voor gezond bodemleven

Kennismaking project

- Kennisname project via internet/ contacten met RLVA (van idee naar uitvoering)
- Diverse projecten met RLVA uitgevoerd (Beplant het landschap, uitbreiding boomgaard) en BOS+ (Populier van hier)
- Zeer aangename en vlotte samenwerking in voorbereidende fase + uitvoeringsfase (Kiemkracht)

Motivatie om in te stappen

Drijfveer:

- Uitrollen agro-ecologisch bedrijf met aandacht voor beter bodemleven/ optimalisatie waterbergend vermogen percelen (Vl. Ardennen is een bronnengebied, aanwezigheid diverse heuvels en valleien, erosiegevoeligheid)
 - Agro-forestry / aanplant hagen en heggen past perfect in die filosofie
 - Verhoogt biodiversiteit (schuilplaats voor diverse dieren zoals fazanten, hazen enz).
 - Verrijkt het landschap
-
- Er werd geopteerd voor investering via VLIF (NPI) (hulp RVLA)
 - Hulp en begeleiding zeer belangrijk om over te gaan tot uiteindelijke realisatie!

VLIF Niet-productieve investeringen voor milieu- en
klimaatdoelen (vanaf 2023)

Vlaanderen

AGENTSCHAP LANDBOUW & ZEEVISSERIJ

Ervaring als deelnemer

- Zeer positieve ervaring.
- Duidelijke overeenkomst. Altijd bereikbaar.
- Uitvoering is vlot verlopen, communicatie heel goed
- Worden graag op hoogte gehouden van meetresultaten, impact project op bodem

Concreet

- Aanplant van 357 m haag en 96 bomen (individueel en in bomenrijen)
 - Klassieke haag rondom de boomgaard die elke 1 (à 2) jaar zal geschoren worden (meidoorn, hondsroos, sleedoorn)
 - Perelaars en notelaars nabij de hoeve
 - Bomenrijen van zomereik, haagbeuk
- Overeenkomst: termijn van 30 jaar
- In totaal: 88,33 ton CO₂ → € 8126,57 in totaal, betaald in 3 schijven op jaar 1, jaar 5 en jaar 10 na aanplant
- BOS+ maakte de aanplantplannen op en sloot overeenkomst af
- Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen bestelde plantsoen en volgde de aanplant op, mensen van Kiemkracht hebben aanplant uitgevoerd en hebben boombescherming aangebracht
- Aanplant tijdens winter '23-'24

Bijlage 1 bij contract: Aanplantplan

AANPLANT HOEVE: HAAG

- **Klassieke haag** rondom de boomgaard die elke 1 (à 2) jaar zal geschoren worden, lengte = 251 m + 106 m = 357 m, 3 planten/meter, 1 plantrij => 1071 planten
- Soorten: meidoorn autochtoon (75% = 803 planten), hondsroos autochtoon (12,5% = 134 planten), sleedoorn autochtoon (12,5% = 134 planten), planten maat 60/80
- Bescherming: prikkeldraad nodig

AANPLANT HOEVE: FRUITBOMEN

- **Individuele bomen: 2 perelaars** maat 8/10: Précoce Hénin, Bronzée d'Enghien
- **Bomenrij met 8 notelaars** (Juglans regia) Rassen voor notenproductie
- Bescherming: boomkooien nodig

Bijlage 2 bij contract: Weergave koolstofvastlegging en vergoeding

Aanplant hoeve

Koolstofvastlegging in de bodem en de bomen in de haag en de individuele bomen voor 'Aanplant Hoeve' (bijlage 1) voor een termijn van 30 jaar. SOC: *Soil organic carbon*. Berekening: Paul Pardon, ILVO

Jaar	Stijging in SOC dankzij indiv. bomen [ton C]	Koolstof in de indiv. bomen [ton C]	Stijging in SOC dankzij haag [ton C]	Koolstof in biomassa haag [ton C]	SOC totaal [ton C]	Biomassakoolstof totaal [ton C]	koolstof totaal [ton C]	CO ₂ totaal [ton C]	Koolstof-vergoeding [92€/ton CO ₂]
1	0,0036	0,12087	0,0714	0,05	0,08	0,17	0,25	0,92	84,21
5	0,0126	0,17087	0,357	0,27	0,37	0,44	0,81	2,97	272,89
10	0,0238	0,2611	0,714	0,54	0,74	0,80	1,53	5,63	518,07
15	0,0358	0,39459	1,071	0,80	1,11	1,20	2,30	8,46	778,14
20	0,0534	0,58875	1,428	1,07	1,48	1,66	3,14	11,53	1060,58
25	0,0769	0,86572	1,785	1,34	1,86	2,20	4,07	14,92	1372,97
30	0,106	1,25225	2,142	1,61	2,25	2,86	5,11	18,74	1724,24

Bijlage 1 bij contract: Aanplantplan

AANPLANT GELEMBEKESTRAAT: BOMENRIJ NOORD

- **Bomenrij met 27 zomereiken**
- Lengte 84 + 181 = 2m, plantafstand 10m
- **3 individuele eiken** (opvullen perceel oost) = **30 eiken in totaal**
- Bescherming: boomkooien nodig

AANPLANT GELEMBEKESTRAAT: BOMENRIJ ZUID

- **Bomenrij met 32 haagbeuken**
- Lengte 315 m, plantafstand 10m
- Bescherming: boomkooien nodig

Bijlage 2 bij contract: Weergave koolstofvastlegging en vergoeding

Aanplant Gelembekestraat noord

Koolstofvastlegging in de bodem en de bomen in de bomenrij voor 'Aanplant Gelembekestraat noord' (bijlage 1) voor een termijn van 30 jaar. SOC: Soil organic carbon. Berekening: Paul Pardon, ILVO

Jaar	Stijging in SOC dankzij aanplant [ton C]	Biomassakoolstof in aanplant [ton C]	koolstof totaal [ton C]	CO ₂ totaal [ton C]	Koolstof-vergoeding [92€/ton CO ₂]
1	0	0,3396	0,34	1,25	114,66
5	0,0015	0,5637	0,57	2,07	190,83
10	0,003	1,0341	1,04	3,81	350,17
15	0,0045	1,8297	1,83	6,73	619,30
20	0,0075	3,1032	3,11	11,42	1050,30
25	0,012	5,0151	5,03	18,45	1697,35
30	0,0165	7,6869	7,70	28,27	2600,98

Boslandbouw

Voornaamste functie van de bomen

- Dierenwelzijn: schaduw
- Kwaliteitshout: zomereik, haagbeuk
- Vruchten: peren, okkernoten (in uitbreiding op boomgaard, ifv verwerking/korte keten verkoop)

Beheer van de aanplant

- Kwaliteitshout: vormsnoei
- Fruitbomen: onderhoudsnoei
- Hagen: jaarlijkse snoei
- Hakselhout composteren (bodemverbetering)

Pluspunten voor landbouwers in dergelijk project

- Inhoudelijke ondersteuning bij ontwerp aanplant / Begeleiding bij aanvragen subsidies
- Ontzorging aanplant en plaatsen bescherming (!)
- Bedrijf in de kijker (communicatie vanuit project)
- Imago landbouw versterken (voorstel voor opmaak publiciteitsborden : hier slaat men CO₂ op). Burger attent maken!

Struikelblokken voor landbouwers in dergelijk project

- Angst voor minderopbrengst / verlies vrijheid / controle
- Nadeel: prefinanciering vereist bij VLIF (lange doorlooptijd)
- Onderhoud na aanplant is zeer arbeidsintensief
- Resultaat niet zichtbaar/tastbaar op korte termijn

Toekomst voor koolstoflandbouw in Vlaanderen?

- Een 'must' voor bedrijven : klimaatimpact / behalen milieudoelstellingen is belangrijk
- Focus niet enkel op emissiereductie (krachtvoervervanger, biogas-installatie) , ook koolstofopslag in footprintberekening meenemen
- Stimulans nodig vanuit zuivelindustrie/verwerkers om naar CO₂-neutrale melk te evolueren
- Aparte melkstream met meerwaarde / surplus voor landbouwer
- Idem voor andere takken (vleesvee, akkerbouw): verwerkende bedrijven moeten bijdragen
- Consument bewust maken / mee laten betalen voor inspanningen

'There is no such thing as a free lunch'

